

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inostranstvo: 210 Din. — Plačati in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaia vsak torek, četrtek in sobota

Ljubljana, četrtek 10. septembra 1936

Cena posameznih številki Din 1'50

Diktat dejstev

Navedli bomo le nekaj najznačilnejših dejstev, ki so sicer splošno znana, ki pa bi jih morali vendarle imeti stalno pred očmi, ker je to edino upanje, da bomo že enkrat rešeni zlih posledic teh dejstev.

Od leta 1918. je Slovenija odrezana od morja. Od takrat se v Sloveniji stalno ponavlja zahteva po zgraditvi železniške zveze Slovenije z morjem. Nekateri slovenski zasebniki so, da bi pospešili gradnjo te nujno potrebne in tudi za državno blagajno nad vse koristne proge, žrtvovali že stotisoče, a dosegli so le to, da je bila ta zveza sicer uzakonjena, da pa je njena realizacija še tako daleč kakor je bila. A pri tem so železnice v Sloveniji aktivne.

Od preobrata dalje se tudi že nprestanoponavlja zahteva pozgraditvi modernih avtomobilskih cest. Nekaj malih in silno skromnih početkov se je tudi v teh 18 letih že doseglo, toda dejansko je realizacija te zahteve še silno daleč. Če bi po sedanjem tempu nadaljevali, potem še ne bi imeli novih avtomobilskih cest, ko bi bile vse med tem zgrajene že potrebne prav temeljitega popravila. Pa kako naj sploh govorimo o ureditvi te zahteve, ko pa smo še pod svežim vtisom razveljavljene licitacije za zgradnjo ceste St. Ilj—Maribor.

V dopolnilo naše prometne miselnosti bodi še omenjeno, da so na izvenclovenskih progah motornih vlaki že v prometu, ne pa n. pr. na visoko aktivni gorenjski progi, ki je kot najbolj letoviščarska pokrajina v državi pač najbolj upravičena do teh vlakov.

Regulacija rek in hudournikov je prav tako poglavje, kjer ostajajo vse naše zahteve neizpolnjene. Sedaj se je začelo delati na regulaciji Savinje. Toda kdaj bo to poglavje tudi zaključeno? Nedavno nam je pravil ugleden jugoslovanski kulturni delavec, kako mu je njegov oče že pred 40 leti pravil, da ne bo povodnji v Celju konec, dokler ne bo izvedena regulacija potokov in hudournikov, ki se izlivajo v Savinjo. Leta 1896. je bilo to že konstatirano in 40 let že uničujoče voda naša polja. Res bi že bil čas, da se tudi temu napravi enkrat konec.

Križa denarnih zavodov je tudi eno onih žalostnih poglavij, ki jih moramo konstatirati vsako leto, a tudi vsako leto ugotavljati, da so ostale vse zahteve za rešitev tega vprašanja nerešene. Sedaj se obljublja rešitev. Ali pa se je čuditi, če napoved zadeva tudi ob skeptična usesa?

Od sankcij dalje imamo še novo poglavje naših stalnih nerešenih zahtev, to je kriza našega lesnega gospodarstva. Kaj pomeni za Slovenijo les, kaže več ko prepričljivo lesna razstava. Kaj pa se je storilo za naš les, o tem pa tudi ni treba izgubljeni besed, saj itak ni mogoče nič povedati!

Železniške premogovne dobave so nadaljnje bolešno poglavje, ki bi vsaj delno rešeno v smislu slovenskih zahtev moglo v naših premogovnih revirjih vzbuditi novo življenje.

Končno tudi ni mogoče preiti nikomur, komur je na srcu slovensko gospodarstvo, žalostnega dejstva, da že od leta 1932. nprestanopada število trgovin in obrtov. Nad 8000 propadlih obra-

tov v štirih letih je za Slovenijo več, kakor ona prenese. In tu je treba nekaj storiti!

Pri tem pa se stalno več davčno breme Slovenije, centralizirajo se celo banovinske trošarine, rastejo socialne dajatve Slovenije tudi v korist drugih pokrajin, a baš letos doživlja Slovenija še slabšo letino, dočim raste cena moke, ki jo mora Slovenija uvažati.

Vsako teh dejstev, a navedli smo le nekatera, pričča o padajoči sili slovenskega gospodarstva, ki

pa nima niti primeroma teh rezerv, da bi moglo to padanje še nadalje prenesti. Nastal je tako že zadnji trenutek, da Slovenci sami poskrbimo, da ne bomo le leto za letom vseh teh žalostnih in uničujočih dejstev ugotavljali, temveč da se bomo proti njim tudi energično in sistematično borili. Slovenija potrebuje svoje osrednje gospodarsko telo, ki bo skrbečo za to, da se začena bilanca slovenskega gospodarstva boljšati, ker sicer bo gospodarski polom neiz-

bežen. Ustvaritev takšnega telesa je prva politična naloga današnjega dne in s tega vidika je treba začeti presojaati tudi naše javno življenje. Kajti ustvaritev tega telesa je že diktat vseh dejstev, ki uničujejo naše gospodarstvo in ta diktat je višji kakor vsi drugi oziri. Čas bi že bil, da bi to spoznali tudi vsi naši javni delavci in ne le gospodarski ljudje, ker sicer je nevarnost, da v kratkem tudi takšno osrednje telo ne bo moglo več preprečiti katastrofe.

tudi v tem, ker je naša potreba po italijanskem blagu mnogo manjša, kakor pa italijanska po našem.

Položaj v tekstilni stroki še nerazčiščen

Statistika konkurzov in prisilnih poravnav

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za avgust naslednje statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 7 (5), Savski 2 (4), Vrbaski — (—), Primorski — (1), Drinski 2 (—), Zetski — (—), Donavski 1 (1), Moravski — (—), Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (—).

Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 2 (4), Savski 2 (1), Vrbaski — (1), Primorski 1 (—), Drinski — (1), Zetski 1 (—), Donavski 2 (1), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (—).

Končana konkurzna postopanja: v Dravski banovini 1 (1), Savski 4 (—), Vrbaski 1 (—), Primorski — (—), Drinski 3 (—), Zetski 1 (—), Donavski 3 (1), Moravski 2 (1), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (2).

Potrdjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 3 (2), Savski 3 (2), Vrbaski — (—), Primorski — (—), Drinski — (—), Zetski — (—), Donavski 1 (—), Moravski — (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2).

Črna kronika

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA

Savska banovina: »Brazilc Bogdan Papić, Zagreb; Hajduković Marko, Sušak; Kožuh i drug, Zagreb, Draškovičeva 7; Rukavina Ivan, Topusko.

Vrbaska banovina: Hifziefendić Mahmut i sinovi, Gračanica.

Drinska banovina: Babić Lazar, Tuzla; Mihailović Radovan, Valjevo; Mitrović Zlatimir, Valjevo.

Donavska banovina: Boljki i dr., Sombor.

Moravska banovina: Jovanović Djordje, Niš; Vremešević Djordje, Negotin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Stajner Leona D., bivša lastnica tt. »Trgovska kuća Amerikanac, Beograd.

D. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA

Savska banovina: Aljinović Štefanija, Zagreb;

Donavska banovina: Nikić Fedor, Novisad.

E. USTAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE

Vrbaska banovina: Hasić Mustafa H. Hasanov, Orahovica, srez Gračanica.

Drinska banovina: Stanković Braća, Bijeljina.

• Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva. — Op. ured.

Še en velesejem nam ni potreben

Ali mora res vse biti v Beogradu?

Že svoje dni smo ostro nastopili proti nameri, da se ustanovi v Beogradu še tretji jugoslovanski vzorčni velesejem. Večina jugoslovanskega strokovnega časopisja se je prav tako izjavila proti tej nameri. Kljub temu pa se na ustanovitvi tega nepotrebne velesejma dela naprej in prav nič ne bi bil presenečeni, če bi lepega dne brali, da je bil dovoljen od vlade za beograjski velesejem prav znaten znesek. Zato je potrebno, da gospodarski krogi proti tej nameri že sedaj odločno nastopijo in zato se v celoti pridružujemo »Jugoslavenskemu Gvozdjaru«, ki o tem med drugim piše:

Velesejmi so postali nujna potreba za propagando tako domačega blaga ko za propagando izmenjave mednarodnega blaga. Na teh velesejnih kažejo narodi svoje proizvode in zato je bila v vseh državah že od začetka tendenca, da se ti velesejmi stalno prirejajo v istih gospodarskih, ne pa političnih centrih. Tako so velesejmi v Italiji v Milanu in Bariju, ne pa v Rimu, v Nemčiji v Leipzigu, ne pa v Berlinu, na Bolgarskem v Varni in Plovdivu, ne v Sofiji itd.

V Jugoslaviji je Zagrebški Zbor, ki je začel delovati že pred vojno in ki si je pridobil velik ugled doma in po svetu. Tudi ljubljanski velesejem je v središču močne gospodarske dežele, kar je Slovenija ter je bil postavljen z lastnimi sredstvi. Pričakovati bi zato bilo, da bo država z dejansko pomočjo utrdila oba že obstoječa velesejma, namesto te pomoči pa bo obema obstoječima velesejmom z beograjskim velesejmom postavljeno konkurenčno protipodjetje. Delniška družba, ki je bila ustanovljena v Beogradu, da zgradi velesejem in ki je baje imela 5 milijonov din kapitala, sicer ne bo še letos zgradila velesejma, ker še niso bile gotove neke tehnične priprave, vendar pa bo dobila ta družba veliko subvencijo od beograjske občine, še večjo pa od države.

Res ne vemo, zakaj je potreben velesejem v Beogradu. Zakaj gospodarskim središčem v državi zabranjevati njih nalogo, da so naravni posredniki za zamenjavo blaga z drugimi državami? Zakaj se mora ustanoviti v Beogradu velesejem, ko je Beograd v sebi absorbiral in centraliziral že itak vsako oblast, da se brez njegovega dovoljenja ne more napraviti v državi niti koraka. V prečanskih krajih so že ubiti mnogi manjši gospodarski centri, sedaj pa naj še ubijeta še oba velesejma v Zagrebu in Ljubljani. Pri tem pa se pozablja, da se velesejmi ne usta-

navljajo samo z denarjem in subvencijami, temveč da je treba imeti tudi izkušene in spretnne strokovnjake, da so potrebne žrtve posameznikov in tudi raznih tvrdk ter družb.

Iz vseh teh razlogov zato ne moremo soglašati s tem, da se ustanovi v Beogradu še tretji velesejem v državi, temveč moramo tej nameri ostro oporekati. Naša prestolnica mora dati življenje tudi drugim pokrajinam, ne pa da jih za svojo korist čisto osuši.

Pred obnovo trgovinskih odnošajev z Italijo

Kakor smo že poročali, je naša trgovinska delegacija že odpotovala v Rim. Delegacija tvorijo predsednik: dr. Milivoj Pilja, pomočnik min. za zun. zadeve, delegati pa so: dr. Milan Lazarević, načelnik v trg. min., Milan Manojlović, višji svet. ministrstva za gozdove in rudnike, dr. Petrović, zač. šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in za Nar. banko dr. Protić, gen. direktor banke. Delegacija je torej sestavljena iz samih uradnikov, kar pač ne moremo odobravati.

Saj nikakor ne dvomimo, da bodo tudi imenovani delegati z vneto zastopali naše interese, toda pri-trgovini z Italijo je zlasti Slovenija tako zelo zainteresirana, da bi moral en delegat biti Slovenec, če ne iz drugega razloga, pa v pomirjenosti slovenske javnosti. Na vse zadnje zunanja trgovina tudi ni domena samo Beograda.

Poročali smo nadalje tudi že, da hoče Italija, da se naši bodoči trgovinski odnošaji z njo uredi na podlagi 3:2 v njeno korist. Stališče naše vlade pa je, da more obveljati italijanski predlog glede obsega zunanje trgovine v prihodnjem tromesečju, da pa mora biti naš izvoz v Italijo prav tako velik, kakor je naš izvoz iz Italije, da bi torej veljalo razmerje 1:1.

Ker bi znašal po italijanskem predlogu ves naš uvoz iz Italije v prihodnjem tromesečju 2175 milijona lir, predlaga naša vlada, da znaša prav toliko naš izvoz ter naj bi se ta izvoz razdelil takole: gradbenega lesa naj bi izvozili za 138 milijona lir (v oklepajih številke, ki jih je predlagala Italija na podlagi razmerja 3:2) namesto 92 milijona, perutnine 1'3 (1'—), jaje 0'83 (0'5), svežih rib 0'42 (0'34), nasoljene ribe 0'16 (0'15), drv 0'65

Zato upamo, da bo to edino pravilno stališče zavzela tudi vlada ter poskrbela, da bosta Zagrebški zbor in ljubljanski velesejem tudi v bodoče to, kar sta bila dosedaj, in kar sta nastala le z lastno silo in s požrtvovalnostjo onih, ki so ta naša velesejma omogočili. Oba ta velesejma treba podpirati, ne pa jim z nepotrebno in gospodarsko škodljivo konkurenco otežkati njih delo, ki je v korist vse države in vsega našega naroda.

(0'43), premoga 0'1 (0'07), drugo blago 1'79 (0'2) milijona lir. Glede goveje živine se strinja naša vlada s predlogom italijanske vlade, da bi znašal izvoz te živine 2'5 milijona lir. Ne spadajo pa v te kontingente: koruza, pšenica, konoplja in še nekateri drugi proizvodi, ko razne kože, katerih izvoz je po sklepu finančnega ministra dovoljen samo za svobodne devize. Pač pa spadajo v razne predmete, ki bi jih izvozili v Italijo: fižol, zdravilne rastline, češplje, oglje, suhe gobe in nekateri drugi pridelki.

Se vedno pa dela največ težav vprašanje likvidacije naših zamrzlih terjatev v Italiji. Do sankcij so vplačali italijanski uvozniki v kliring okoli 150 milijonov din. Koliko je bilo vplačano, po progasitvi sankcij, o tem še ni dal italijanski Nacionalni zavod za plačilni promet s tujino nobenega obvestila. Računa pa se, da znašajo ta vplačila okoli 100 milijonov din, da bi torej znašal ves naš saldo okoli 250 milijonov din. (Nekateri pa trde, da so naše terjatve že znatno nižje). Naša vlada hoče, da se reši vprašanje teh terjatev posebej, ne pa v zvezi z našim uvozom iz Italije, kakor želi rimska vlada. Naš uvoz iz Italije naj bi plačal italijanski dolg za naš prejšnji izvoz v Italijo. Ni ravno verjetno, da bo stališče naše vlade popolnoma prodrl, ker se enaka zahteva ni posrečila niti Češkoslovaški niti Franciji. Tako se bo od italijanskega izvoza v Francijo uporabilo 10% za plačilo francoskih terjatev. V pogodbi s Češkoslovaško pa je tudi del italijanskega uvoza določen za plačilo češkoslovaških terjatev in je zato italijanski uvoz večji ko češkoslovaški izvoz, del uvoza in izvoza pa je določen v razmerju 1:1.

Posebna težava pri ureditvi trgovinskih odnošajev z Italijo pa je

Kneginja Olga na velesejmu

V ponedeljek popoldne je obiskala kneginja Olga, soproga kneza-namestnika Pavla, v spremstvu svojih staršev, kneginje Jelene in kneza Nikole ljubljanski velesejem. Ob vходу je pozdravil visoke goste ravnatelj velesejma dr. Dular ter jim potem razkazal posamezne razstave. S posebnim zanimanjem so si ogledali lesno in vrtnarsko razstavo ter se ustavili tudi ob pohorski koči, ki so jo podarili kmetje od Sv. Lovreca na Pohorju sinu kneginje Olge. Podrobno so si ogledali tudi vrtnarsko razstavo. Končno so si ogledali še živalsko razstavo. Tako Nj. kr. Vis. kneginja Olga ko njeni starši so bili z razstavo zelo zadovoljni.

Veliko zanimanje tujine za naš velesejem

V nedeljo in tudi na praznik je obiskalo naš velesejem tudi zelo veliko tujcev. Iz Koroške je prišlo okoli 200 naših rojakov, ki so bili zelo navdušeni nad vsem, kar so videli na velesejmu. A tudi avstrijski Nemci se zelo zanimajo za velesejem. Z avtobusi je prišlo več skupin Avstrijcev. Touring-klub je organiziral celo posebne izlete na naš velesejem.

Iz Belgije je prišla večja skupina profesorjev in profesorice, ki so se o velesejmu izrekli kar najbolj laskavo.

Od odličnih gostov iz naše države moramo omeniti obisk direktorja Zagrebskega Zbora, g. Luja Šafraneka-Kavića, kateremu je zlasti lesna razstava silno ugajala. A tudi raznovrstnost vrtnarske razstave je pohvalil z največjim priznanjem.

Tudi večja skupina Angležev je obiskala velesejem. Nizozemci, katerih je več prišlo na velesejem v ponedeljek, pa so s posebnim poudarkom pohvalili vrtnarsko razstavo.

Obisk iz Bruxellesa

V petek popoldne je prispel iz Bruxellesa v Ljubljano tamošnji jugoslovanski konzul g. Fernand Lazard in si takoj ogledal velesejem ter upravi čestital k prireditvam, češ da so v vsakem pogledu odlične in daleč prekašajo njegovo pričakovanje, da bo v mali Ljubljani videl tako na veliko prirejene razstave.

Nova razstava na velesejmu!

Znana nemška tovarna sukanca in pajčolan-prediva (florgarn) HERMANN SCHUBERT v ZITTAU ima prvičkrat na velesejmu razstavljene svoje izdelke v zunanem, posameznem paviljonu, v sredi, nasproti paviljona E. Njen zastopnik g. Stipič-Kotah nam je pokazal to predvno (Herma-Florgarne) za nogavice in šivalni sukanec (trivogalne znamke) za šivanje razne konfekcije in za domačo porabo. Ker smo se prepričali o res dobri kvaliteti teh izdelkov, priporočamo cenj. trgovcem, da si le razstavljene izdelke ogledajo in si jih nabavijo. Vsakdo se lahko o tem prepriča. Tovarna ima zalogo v Zagrebu pri tvrdki Emil Sasson na I. Z. Stipič, Zagreb, Palmotičeva ul. br. 32.

Razpored zgradarine

za leto 1936. je v smislu čl. 131. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 razgrnjen na javni vpogled davčnim zavezancem pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5, II. nadst., soba št. 13

v času od dne 12. septembra do vštete dne 19. septembra 1936.

O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanec posebej obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

Stanovska država, cehi in trgovstvo

Malo odgovora in pojasnila dr. Bajkiću

>Narodno blagostanje< nadaljuje svoj boj proti trgovstvu in na ta boj polaga tako veliko važnost, da je stopil v areno sam dr. Velimir Bajkić, ki je v zadnji številki >Narodnega blagostanja< objavil svoj članek >Od esnafa do srednjega staleža< ali po naše >Od cehov do srednjega stanu<. Temu naslovu pa je dodal še podnaslov: >Kje se začneja gaženje obrtnega zakona po osrednjih 'srednjestanovskih' organizacijah<. Zaskrat je objavil šele svoj prvi članek o tem predmetu, vendar pa je zbral g. dr. Bajkić že v prvem delu toliko netočnosti in napadov na trgovstvo, da nam že njegov prvi članek daje več ko dovolj vzroka in gradiva za takojšen odgovor.

G. dr. Velimir Bajkić je nekoč slovel po Beogradu kot eden prvih srbijskih narodno-gospodarskih teoretikov. Od takrat je njegova slava že precej obledela, ker njegove besede niso bile baš v preveliki skladnosti z njegovimi dejanji. Bojimo se pa, da bo po njegovem zadnjem članku njegova slava sploh čisto obledela, ker se pač na takšen način, kakor to dela g. dr. Bajkić, ne debatira.

Tendence članka g. dr. Bajkića je namreč ta, da bi dal boju >Nar. blagostanja< proti trgovstvu tudi neki ideološki pomen in zato se trudi, kako bi označil boj trgovstva za svoje pravice kot skrajno reakcionaren in protizakonit. Ta reakcionarnost trgovstva pa da izhaja iz njegovega stališča do stanovske države, ki je po dr. Bajkićevem mnenju višek reakcionarnosti. Se bolj pa da se vidi reakcionarnost trgovstva iz njegove zahteve po obnovi cehov.

Predaleč bi zašli, če bi se na tem mestu spustili v načelno debato o vrednosti in nevrednosti stanovskih držav. Kakor vsak politični sistem, tako se je izkazal tudi v praksi stanovski sistem kot dober in slab, ker je pač vse odvisno le od tega, kakšen je tisti, ki ta sistem izvaja. Tu pa je takoj v začetku napravil g. dr. Bajkić fatalno napako. Po njegovem pisanju so bili pri nas za stanovsko državo le politiki, ki so se pravih volitev bali in ki so se po ovinku stanovskega zastopstva hoteli pririti do oblasti. Dr. Bajkić je čisto spregledal, da je med trgovstvom in gospodarskimi krogi nastala zahteva po stanovski državi baš zato, da se ti politiki izločijo, da pridejo do besede resnični zastopniki delovnih slojev (zato stanovska država) mesto raznih političnih spekulativov. Ne moremo pomagati, toda konstatirati moramo, da je postal dr. Bajkić s svojimi izjavami o stanovski državi junak, ki se bori z mlino na veter.

Nič manj brez podlage je druga trditev dr. Bajkića, da hočejo trgovci doseči s stanovsko državo majorizacijo nad kmetskim prebivalstvom. Pozivamo dr. Bajkića, da navede le en konkretn primer, ko so trgovci to zahtevali. Pozivamo pa tudi dr. Bajkića, da pove, kako bi se mogla v resnični stanovski državi praktično izvesti majorizacija najštevilnejšega stanu, to je kmetskega! Ta majorizacija je čisto navadna dr. Bajkićeva iznajdba, ki pa nima nobene resne podlage.

Naravnost smešno pa je, kar piše g. dr. Bajkić o zahtevi trgovstva po ustanovitvi gospodarskega sveta. Piše namreč, da so to zahtevali le takšni trgovci in gospodarski ljudje, ki komaj čakajo, da objavijo časopisi njih imena. Ta trditev je tako smešna, tako vzorno prazna, da se res ne izplača na njo odgovarjati. Takšna trditev se samo pribije in s tem je njena praznosta že dovolj dokazana.

Jedro vseh izjav g. dr. Bajkića pa je, da je obrtni zakon protikulturen, protisocialen, najslabši zakon, kar jih je bilo sprejetih v Jugoslaviji, ker je z njim uveljavljen princip obveznosti pripadanja gospodarskim stanovskim organizacijam. Samo človek, ki mu je absolutno tuje vse stremljenje gospodarskih stanov, more napisati takšno gorostasno trditev. Kajti z obveznostjo pripadnosti svoji stanovski organizaciji je uveljavljeno le ono načelo pravičnosti, da nihče ne sme parazitirati na delu svojih stanovskih organizacij. Organizacije delajo za vse, zato morajo tudi vsi, ki imajo od tega dela dobiček, prispevati po svojih močeh za to organizacijo. Zato more biti proti obveznosti stanovskih organizacij le tisti, ki so mu te iz katerega koli razloga trn v peti, ki noče, da bi postale te organizacije tako močne, da bi se moge z uspehom braniti proti diktatu velekapitala. Baš zato pa so trgovci in vsi pripadniki stanovskih organizacij za svoje obvezne organizacije in zato ne čaka gospoda dr. Bajkića v njegovem boju proti obveznim organizacijam nič drugega ko neuspeh.

G. dr. Bajkić menda sam čuti, da njegova izvajanja o dozdevni reakcionarnosti trgovstva zaradi stanovske države niso posebno prepričujoča in zato jih je zasolil z očitkom cehovstva. Alj tudi ta njegov očitek je brez vsake podlage, ker se trgovci nikdar niso izrekli za cehovstvo, temveč nasprotno cehovstvo odklonili. Na tej resnici nič ne izpomeni, če doktor Bajkić ne zna ločiti zahteve, da sme opravljati obrt le tisti, ki se je za to obrt izučil, od cehovstva. Toda časi mazašva in šušmarstva že davno niso več v veljavi in za vsak poklic se zahteva strokovna sposobnost. In to je tudi v interesu

potrošnikov, ker kako naj trgovci jamči za dobro kakovost blaga, ki ga prodaja, če pa tega blaga ne pozna. Cehovstvo pa je nekaj čisto drugega, nekaj, kar nihče v državi ne zahteva, ker ni človeka v državi, ki bi zahteval, da se obrtne delavnice, trgovine in druge poslovalnice le podedujejo. Tudi tu se bori g. dr. Bajkić le proti mlinom na veter.

Ze več ko smešno pa je, kadar trdi g. dr. Bajkić, da je obrtni zakon zaradi obveznosti pripadanja stanovskim organizacijam neslovanski, ker da je naš človek bil vedno le kmet in je poznal samo kolarski in kovaški obrt, ki ga potrebuje kmet. Vsi ostali obrti pa da so tuji, kar kažejo tudi njih imena: furundžija, šeširdžija, abadžija, terzija, šloser, šnajder, pinter itd. Ta dokaz dr. Bajkića je dvakrat napačen, ker ima naš narod za vse te obrte tudi lepe svoje besede, kakor: pečar, klobučar, suknar, krojač, ključavničar, sodar itd. Je pa tudi stvarno napačen, ker po modrovanju dr. Bajkića bi moral ostati naš narod za vedno le narod kmetov, hlapcev in dekel, kakor so nas nekoč poniževali, dočim bi vse obrte izvajali le tuji. Seveda pa tudi ne bi smeli nikdar uporabljati tudi drugih iznajdb, da o najmodernejših niti ne govorimo. Ampak s takšnim reakcionarnim nazorom g. dr. Bajkić pri nas ne bo prodril, temveč se bo z njim le osmešil, in prav temeljito.

V areno je stopil g. dr. Bajkić, da podere trgovstvo na tla z očitkom reakcionarnosti, boril pa se je tako, da se je sam izkazal kot reakcionar, ki nima smisla za zahteve modernega gospodarskega življenja. S to konstatacijo naj bo tudi zaključen naš odgovor na I. del dr. Bajkićevega članka.

Kako je nazadoval naš izvoz jaje

G. Mirko Hofbauer je sestavil statistiko o našem jajnem izvozu. Po teh podatkih smo izvozili v zadnjih desetih letih jaje:

	v mil. din	vagonov
1925	608,8	2722
1926	660,3	3186
1927	512,8	2635
1928	467,9	2452
1929	454,3	2225
1930	511,7	3042
1931	399,7	2630
1932	182,2	1649
1933	176,4	1828
1934	101,2	1192
1935	103,7	1113

Od l. 1925. do l. 1927. je bil naš najboljši odjemalec Švica, kamor je nato začel naš izvoz nazadovati v korist bolgarskega izvoza. V letu 1930. do 1932. je največ naših jaje prevzela Italija, ki pa je velik del našega blaga prodala naprej v Anglijo, Francijo in Španijo. Z uvedbo sankcij se je naš izvoz v Italijo popolnoma ustavil, kar je naše izvoznike zelo zadelo, zlasti zaradi vedno težavnjeseja plasiranja sekunda-blaga. Se najbolj redno je jemala od nas jajca Nemčija, kamor smo l. 1930 izvozili največ jaje. Nemčija pa prevzema samo standardizirano blago, poleg tega pa je Nemčija naš izvoz jaje l. 1934 kontingentirala. Uvedba

kliringa je bila nova ovira za izvoz naših jaje v Nemčijo.

Českoslovaška je postala za nas pomembnejša odjemalka šele leta 1933, ko se je začel izvajati načrt o aktivnejšem gospodarskem sodelovanju držav Male antante. Treba je priznati, da Českoslovaška ta načrt dosledno izvaja.

Avstrija je l. 1934. s kontingentiranjem znižala naš izvoz jaje za 85 odstotkov, to je od 530 na 45 vagonov. Tem bolj pa je pospeševala uvoz jaje iz Madjarske.

Ugodna dežela za naš jajni izvoz bi mogla biti Anglija, kjer pa se je treba boriti z dansko, poljsko in nizozemsko konkurenco. Ta je tem težavnjeseja, ker so prevozniki stroški iz teh dežel mnogo manjši.

barva, plesira in kemično snazi oblike, klobuke itd. Skrobi in svetlolika orajee, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Širite »Trgovski list«!

KNJIGOVEZNICA

STANE OGRINC

LJUBLJANA, NOVI TRG (vhod Breg št. 1)

se priporoča za cenjena naročila

Politične vesti

Grški finančni minister je izjavil, da bo grška vlada delala zlasti na to, da se v Grčiji ustanovi korporativna država. Gospodarski napredek države je mogoče le z organizacijo zasebnega gospodarstva. To pa se more doseči le na podlagi korporativnega sistema.

Dunajska »Reichspost«, ki ima zelo dobre zveze z rimsko vlado, tudi, da pripravlja Italija nekaj važnih korakov, ki bodo njene odnose z državami Male antante zelo zboljšali.

Novi madjarski vojni minister Sony je izjavil novinarjem, da je trianonska mirovna pogodba nemogoča in da se zato mora izpremeniti.

Italija se pogaja z velesilami, da verifikacijski odbor skupščine Zveze narodov ne bi več priznal etiopskih delegatov. Ta italijanski predlog bo sprejet ter bo s tem Etiopija dejansko izključena iz Zveze narodov. S tem bi vse druge države, ki so članice Zveze narodov, de facto priznale aneksijo Etiopije po Italiji. Italija pa bi se zopet vrnila v Zvezo ter bi zopet sodelovala v koncertu velesil.

Pogajanja med Francijo in Poljsko, ki jih je vodil za Poljsko Rydz-Śmigly so se končala s popolnim uspehom. Francosko-poljska vojaška zveza je obnovljena, Poljska ima pa proti Rusiji proste roke. Francija je dovolila Poljski veliko posojilo za modernizacijo njene armade.

Rydz Śmigly se je iz Pariza nenadoma odpeljal v Benetke, kjer se je sestal z drž. podtajnikom za zunanje zadeve Bastinjanijem. V Benetkah ostane več dni. Njegovevemu prihodu v Italijo pripisujejo velik političen pomen.

Pod vplivom komunistov so zahtevali francoski kovinarski delavci, da mora francoska vlada dejansko podpirati madridsko vlado ali pa bodo proglasili generalno stavko. Blum pa je njih zahtevo odklonil, ker je popolnoma nemogoče, da bi Francija, ki je kot prva predlagala nevmešavanje v španske zadeve, kršila lastni predlog. Poleg tega bi moglo imeti takšno vmešavanje v španske zadeve naravnost nepregledne posledice. Kovinarji so nato proglasili eno-urno protestno stavko. Vendar pa komunisti s svojo agitacijo za madridsko vlado niso odnehali.

Angleška vlada je po svojem pariškem veleposlaniku opozorila francosko vlado na silno nevarne posledice, ki bi mogle nastati, če bi francoska vlada podpirala madridsko vlado. Veleposlanik je pri tej priliki opozoril da je britanska vlada ugotovila, da so francoske oblasti omogočile iz Iruna na francosko ozemlje pobeglim vladnim milicnikom, da so se oboroženi vrnili v San Sebastian, dočim je bila dolžnost francoskih oblasti, da jih razorožene pošljejo v notranjost Francije.

Skupna fronta levičarjev se v Franciji krha, ker socialisti nikakor nečjejo ustreči zahtevam komunistov, da prisloki Francija madridski vladi na pomoč. Socialisti predobro čutijo, da bi moglo to povzročiti tudi novo svetovno vojno. Blum namerava baje sklicati parlament, da se v parlamentu razčisti sedanja situacija.

Nemška vlada je dejansko pretrgala stike z madridsko vlado, ker so v njej zastopani komunisti in imajo ti v njej celo odločen vpliv. Enak korak se pričakuje tudi od italijanske vlade.

Trdnjava Guadelupe severno od Iruna je v rokah upornikov. San Sebastianu so se približali uporniki že na 4 km. Baje je nastalo med branitelji San Sebastiana nasprotje. Anarhisti hočejo mesto razrušiti, dočim se Baski odločno upirajo temu, da bi bila njih prestolnica porušena.

Baskijski nacionalist Aguirre, ki je bil v vladi Ceballera imenovan za ministra za javna dela, je izjavil, da tega mesta ne sprejme, ker imajo v Ceballerovi vladi komunisti glavno besedo, on pa je za sodelovanje vseh republikanskih elementov.

Novi španski ministrski predsednik Caballero je izjavil, da bo postavil in izveščal komunistično armado pol milijona mož. Drugo vprašanje je seveda, če se mu bo ta namera tudi posrečila.

Angleška vlada je mobilizirala 3000 rezervistov, ki bodo poslani v Palestino, da se že enkrat likvidirajo tamošnji nemiri. Skupno bo poslala Anglija v Palestino 16.000 mož.

Posadki dveh portugalskih križark sta se uprl in začeli streljati na mesto, da prisilita vlado, da pomaaga madridski vladi. Obrežne baterije pa so hitro obe križarki premagali, nakar sta bili obe posadki aretirani.

Denarstvo

Narodna banka je znižala odkupne cene za zlato

Narodna banka je sklenila, da bo od 3. septembra dalje plačevala zlato in zlatnike po nižji ceni. Nove cene v primeri s starimi bodo v bodoče znašale:

	nove	stare
	din	din
napoleonor	290—	303—
mali dukat	172—	179—
20kronski avstr.	304.50	317—
turška lira	330—	344—
10 zlat. rubljev	387—	403—
20 zlat. mark	358—	371.50
25 avstr. šilingov	264.50	275—
ameriški dolar	75.20	78—
angleški funt	365.50	379.50
gram zlata	50—	51—

Denarni trg

Kako bo vplivala rešitev vprašanja kmečkih dolgov na denarni trg, zlasti na kupno moč denarja, na tečaj vrednostnih papirjev ter na način rešitve krize denarnih zavodov, ta vprašanja predvsem zanimajo beograjske borzije. Dočim so bili borzije preje redno prvi informirani o namerah odločilnih krogov, se jim dosedaj glede kmetijskih dolgov še ni posrečilo doseči potrebnega kontakta z njimi. Iz odločne izjave ministrskega predsednika Stojadinovića pa se more sklepati, da rešitev vprašanja kmetijskih dolgov ne bo kvarno vplivala niti na kupno moč denarja niti na tečaj vrednostnih papirjev. Vprašanje rešitve krize denarnih zavodov pa se z novo uredbo najbrže ne bo uredilo. Vendar pa so borzije še skeptični ter mislijo, da se more izjava ministrskega predsednika tolmačiti tudi drugače. Računa pa se s tem, da je potencialne emisije Narodne banke še zelo velik in da zato ne bo težav za mobilizacijo tudi znatnejših zneskov, ki bodo potrebni za likvidacijo vprašanja kmetijskih dolgov.

Na beograjski borzi je bil v preteklem tednu že živahnejši promet. Za vojno škodo je bilo znatno zanimanje in se je ta plačevala po 366. Tudi po drugih državnih vrednostnih papirjih je bilo povpraševanje živahnejše.

Na deviznem trgu se opaža znatna utrditev dinarja. Če ne bi Narodna banka intervenirala, bi padel tečaj funta najbrže že na 210. Dejansko je tudi angleški funt padel v Zagrebu, ko en dan Narodna banka ni intervenirala, na 237,18 din. Narodna banka opravlja s svojo intervencijo dvojno koristno delo: ohranja stabilnost tečajev, na drugi strani pa se zalaga s potrebnimi devizami.

Na zasebnem deviznem trgu je francoski frank popustil s 311,75 na 310,75, dolar pa s 47,20 na 47,15. Neizpremenjen je ostal tečaj švicarskega franka, ki se plačuje po 15,40 din. Zlatniki se ponujajo po 310 do 312 din, a je povpraševanje po njih slabo.

Srbska centralna banka v Osijeku je precistila svoje terjatve ter odpisala od glavnice 1 milijon din, kolikor znaša neizterljivi dolg Srbske tiskarne v Osijeku.

Zunanja trgovina

Narodna banka je predlagala finančnemu ministru, da se dovolj v bodoče izvoz surovin ovčjih, jarcjih in kozjih kož samo za proste devize, ker je izvoz teh kož že preveč narastel. Tako smo v lanskem prvem polletju izvozili teh kož za 18.9, v letošnjem pa za 26 milijonov din. Od tega smo izvozili v Nemčijo kož za 14.3 milijona din, torej več ko za polovico.

Madjarska vlada je sklenila, da otvori v Beogradu podružnico madjarskega zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, da bi se zboljšali trgovinski odnosi med Madjarsko in Jugoslavijo. Za šefa podružnice je imenovan Theodor Wagner.

Nemška vlada je sklenila, kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, da

Pelikan terpentinsvo milo za namakanje perila pa Radost peric

s 1. oktobrom ne bo treba plačevati prevoznine za izvoz iz Jugoslavije v Nemčijo v naprej. Vse države kupujejo več pšenice, kakor pa jo potrebujejo, zaradi vojne nevarnosti, ki danes kljub vsemu zadrževanju vendar še ni odpravljena.

stvo je ocenilo argentinski izvozni višek pšenice na 666.344 ton, izvozni višek koruze pa na 6.988.849 ton.

Grška vlada je izdala zakon, s katerim se določa najvišji dopustni čisti dobiček za trgovce, industrijce in obrtnike, ki sme znašati največ 5 do 20 odstotkov.

Argentinsko kmetijsko ministr-

Trgovec izpolni dolžnost, če naroči prvič in pomaga plasirati

Ponudbe - povpraševanja

Za poglobitev trgovinskih zvez z Ameriko. Tvrdba Advertising Corporation de America — Two Thirty Park Avenue New York želi stopiti v stike z našimi trgovci in producenti, ki hočejo plasirati svoje blago na ameriških tržiščih. Prav tako posreduje tvrdba tudi pri izvozu ameriškega blaga v našo državo. Tvrdba je dobro organizirana in se sklicuje pri svoji ponudbi na reference največjih ameriških bank.

Uvajali pa bodo z izdatno reklamo

Dolničar & Richter

LJUBLJANA

Kakovost odločuje!

Po malenkostni porabi vidite takoj, koliko več Vam zaleže in koliko Vam zato prihrani dobra

Kneippova sladna kava

na 10.501. Indeks zavarovanih delavcev (stanje v letu 1928 = 100) pa se je dvignil od 100,1 v juliju 1936 in 105,7 v juniju 1936 na 110,6 v juliju 1936. — Indeks rudarske proizvodnje za julij še ni ugotovljen. V juniju se je dvignil od 89,3 v maju 1936 na 96,2. — Število konkurzov in prisilnih poravnjav je ostalo precej neizpremenjeno ter je znašalo v juliju 13, za 4 več ko v juniju 1936 in juliju 1935.

Zelo slaba letina v Sloveniji

»Slovenec« je objavil številke o donosu letine v Sloveniji. Po njegovih podatkih, ki so najbrže avtentični, je donos silno slab. V tisoč centih je dala letošnja letina v primeru z lansko te rezultate:

	1935	1936
	v 1000 centih	
pšenica	678	530
ječmen	202	147
rž	395	201
sojica	43	31.6
oves	214.5	179
krompir	3431	3216
vino	535	282.5
jabolka	518	330
hruške	51	40.3
česplje	47.7	41.3
koruza	570	586

Razen v koruzi bo torej letošnji pridelek v vseh drugih pridelkih znatno manjši od lanskega. »Slovenec« računa, da bo po vrednosti donos letošnje letine za več ko 200 milijonov din slabši. Naj bo že ta številka točna ali ne, vendar je jasno, da bo naš kmet letos pridelal znatno manj in da bo v Sloveniji v nasprotju z drugimi pokrajinami letošnja zimo zelo veliko pomanjkanje.

Nujno je zato, da se Sloveniji davno breme olajša in da se Slovenijo res traktira kot pasivno deželo. Več javnih del v Sloveniji je iz te konstatacije edini logičen zaključek.

Preveč prešičev in masti smo izvozili

Stara resnica je, da ni v našem gospodarstvu nobenega reda, kar velja seveda tudi za naš izvoz. Kakor hitro se kje pokaže le mala konjunktura, potem izvažamo tja kar vsi, ne glede na to, če bo potem nam samim zmanjkalo blaga in ne glede tudi na to, če si s prevelikimi pošiljkami ne bomo pokvarili cen za svoje blago. Ta naš nered v izvozu se je letos pokazal pri izvozu prešičev in svinjske masti. V lanskem prvem polletju smo izvozili za 98,1 milijona din prešičev, letos pa za 178,4 milijona, torej za 81,6% več. Izvoz svinjske masti pa se je v primeri z lani povečal za 123,1%, špeha pa celo za 1657%. Izvozili smo v letošnjem prvem polletju toliko prešičev, masti in špeha, da nam sedaj nam samim to blago primanjkuje. Posledica tega je, da nimamo letos niti dosti prešičev za rejo, pa čeprav bi jih ravno letos zaradi izredno dobre letine koruze mogli zrediti zelo mnogo. Druga posledica pa je, da so začele cene za mast rasti in da se je v nekaterih mestih podražila mast sa 4 din pri kg.

Banova naredba o očuvanju javnega miru in reda ob stavkah in mezdnih gibanjih

Zadnji »Službeni list« z dne 7. septembra je objavil naslednjo banovo naredbo:

Nameščenci in delavci industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij imajo po obstoječem pravnem redu možnost, da uveljavijo svoje težnje po izboljšanju službenih pogojev v prostem dogovoru s podjetnikom, po potrebi tudi s posredovanjem občupravnih oblastev; kot zadnje sredstvo jim je dana možnost stavke. Vsaka stavka pa se mora izvajati tako, da se ne krši temeljna pravna načela in veljavni zakonski predpisi ter da se varuje red in mir kot temeljni pogoj za državno in javno varnost ter za izboljšanje gospodarskih in socialnih razmer.

Ob zadnjih stavkah so stavkajoči ponekod šli preko meje, ki jim je nujno postavljajo zakoni. Zasedli so obrate, ki jih na zahtevo upravičene osebe niso hoteli zapustiti, kar je po § 250. kazenskega zakona kaznivo z zaporom od 1 leta ali v denarju do 10.000 dinarjev. Omejevali so osebno svobodo oseb, ki so hotele zapustiti obratne prostore ali ki so hotele delati, ter so tudi povzročili materialno škodo, za kar vse odgovarjajo po zakonu. Vse to so storili deloma iz nevednosti, deloma pa nahujskani od oseb, ki hočejo motiti javni mir in red ter na račun stavkajočih in na škodo splošnega blagostanja doseči svoje temne cilje. Občupravna oblastva sicer hočejo s svojim posredovanjem med delodajalci in delojemalci zaščititi pravice in interese in njih i drugih v mejah možnosti, ki so podane v strukturi celotnega narodnega gospodarstva, morajo pa skrbeti za občo blaginjo in javno korist in zato ne morejo trpeti nohenih nezakonitosti in nasilj, bodisi da izhaja pobuda zanje iz vrst zasebnikov, bodisi iz vrst poklicanih zastopnikov delavskih interesov. Pri tem delu mora podpirati upravna oblastva vsa dobro misleca javnost.

Radi očuvanja miru in reda ob mezdnih gibanjih in stavkah predpisujem na podstavi čl. 67. v zvezi s čl. 65. in 66. zakona o notranji upravi tole naredbo:

1. Ne glede na sodno kazensko postopanje se kaznuje, in sicer uradoma:
 1. nagovarjanje in zapeljevanje nameščencev ali delavcev k dejanjem, ki so bodisi uradoma bodisi na predlog kazniva po kazenskih zakonih;
 2. omejevanje osebne svobode v obratnih prostorih;
 3. omejevanje ali preprečevanje prostega lastnikovega razpolaganja z obratnimi prostori, tako zaprtimi kakor tudi odprtimi, in s predmeti, ki so v njih;
 4. nasilno odvracanje od dela,

bodisi z grozjami bodisi z dejanji;

5. donašanje alkoholnih pijač in predmetov, ki naj bi služili za udobje, zabavo ali razvedrilo osebam, ki se neopravičeno zadržujejo v obratnih prostorih;

6. izražanje oziroma izkazovanje odobravanja ali simpatij v kakršni koli obliki osebam, ki so neopravičeno zasedle obratne prostore, oziroma vršijo druga nezakonita dejanja v zvezi s stavko, kakor tudi nabiranje in dajanje denarnih prispevkov ter nabiranje in darovanje živil ali obleke zanje;

7. postajanje ali zbiranje v gru-

čah pred obrati, ki se v njih stavka ali kjer se stavka pripravlja.

Gori navedena dejanja se kaznujejo v smislu čl. 69. zakona o notranji upravi z globo od 10 do 1000 din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od 1 do 20 dni.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine«.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 5. septembra 1936.

Ban: Dr. Natlačen s. r.

Naše gospodarstvo v juliju

Po podatkih Narodne banke

Borze: Promet efektov je v primeri z lani nazadoval od 37 na 17, v primeri z junijem 1936 pa od 22 na 17 milijonov din.

Povečal pa se je promet z devizami in valutami, in sicer od 127 v juliju 1935 na 205 milijonov din. V juniju 1936 je znašal že 217 milijonov din.

Tečajji vrednostnih papirjev so se dvignili, a le nazadno.

Indeksi cen: Splošni indeks cen na debelo se je v primeri z julijem 1935 dvignil od 63.3 na 65.6%; v juniju 1936 je znašal 65.4%. Najbolj so se dvignile cene živini, in sicer od 55.6 lani na 61.1 letos. Rastlinski proizvodi so se v primeri z lani sicer podražili od 60.3 na 60.9, v primeri s prejšnjim mesecem pa padli od 64.5 na 60.9.

Denarni trg: Tečaj dinarja v Curihu je ostal neizpremenjen na 7. Padel pa je tečaj angl. funta od 247.43 v juniju 1936 na 238.68, a se v primeri z lani povečal od 234.40 na 238.68.

Zasebna obrestna mera se je znižala od 7.5—10 na 7—10.

Narodna banka: Kovinska podloga je od januarja 1935 v stalnem dvigu ter je znašala julija 1935 1.367, julija 1936 pa 1.538 milijonov din. Vendar pa je v juliju padla v primeru z junijem 1936 za 10 milijonov din. Tudi ohtok bankovcev je stalnem dvigu ter je v juliju dosegel že skoraj 5 milijard, v avgustu pa jih tudi že presegele. — Posojila N. B., ki so znašala v januarju 1933 se 2.416 milijonov, so v neprestanem padanju in so znašala junija 1936 1.606, ju-

lija pa le še 1.602 milijona din. — Ohtok kovanege denarja se je v juliju dvignil od 795 na 807 milijonov din.

Vloge pri vseh denarnih zavadih so se dvignile od 10.392 v juniju na 10.540 v juliju 1936, kar pomeni vsaj rahlo izboljšanje. — Stalno pa rastejo vloge pri Poštni hranilnici in Drž. hipotekarni banki ter so dosegle koncem julija že 2.118 milijonov din. — Znova pa so nazadovale vloge pri 20 največjih zasebnih bankah, in sicer od 3069 na 3062 milijonov din. Tudi gotovina teh bank se je znižala od 336 na 310 milijonov din. Stalno pa padajo tudi posojila bank, ki so v juliju nazadovala od 4.049 na 4002 milijona din.

Zunanja trgovina: Izvoz v juliju je dosegel vrednost 330 milijonov, za 36 milijonov več ko v juniju 1936. A tudi uvoz se je dvignil od 294 na 313 milijonov din. Izvoz v Italijo je znašal v juniju še 4.8, v juliju pa le še 3.4 milijona din. Znova se je dvignil izvoz v Nemčijo in Češkoslovaško, dočim je v vse druge države nazadoval. Uvoz pa se je dvignil iz Nemčije (od 86.5 na 104.7), Avstrije, Češkoslovaške, Grčije in Madjarske. Nazadoval pa je iz Anglije.

Promet: V juliju je bilo natoženih 130 tisoč vagonov, za 4 tisoč več ko v juliju 1935 in za 14 tisoč več ko v juniju 1936. — Tudi položaj pri rečni plovbi se je v primeri z lani izboljšal, da se je število prevoženih kilometrskih ton zvišalo od 37 na 55 milijonov, v primeri z letošnjim junijem pa je promet nazadoval od 68 na 55 km ton. — Znatno pa se je izboljšal pomorski promet. Tonaža došlih ladij je znašala v juniju 1936 1.852, v juliju 1935 1.899, v letošnjem juliju pa 1.953 tisoč ton.

Proizvodnja: Število pri borzah za delo zaregistriranih brezposelnih delavcev je padlo od 14.002

Gostilničar,

ki hoče svojemu gostu dobro, mu postreže k vinu z

Rogaško slatino,

ker napravi ta vino prijetno pitno, zraven pa še pospešuje prebavo. Oba sta zadovoljna!

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 17. septembra ponudbe za dobavo 10 parov škornjev iz gume in ponudbe za dobavo raznih strokovnih knjig.

Artilerijsko-tehnični zavod morarice v Tivtu sprejema do 22. septembra ponudbe za dobavo vazelina, konzistentne masti, petroleja, lesnega oglja, loja, masti za usnje, suknjenih krp, raznega olja, čiste vazeline, stearinskih sveč, kravjega usnja in jelenje kože, gume in gumocevnega kabla.

Dne 14. septembra bo v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za nabavo alkoholnega kvasa.

Razpisane so ofertne licitacije za nabavo mesa za vojaške potrebe za čas od 1. oktobra 1936 do 31. marca 1937, in sicer: dne 12. septembra v Celju in Skofji Loki; dne 14. septembra v Ljubljani; dne 16. septembra v Mariboru in Bohinjski Beli in dne 18. septembra v Novem mestu in Mojstrani.

Dne 18. septembra bo pri ekonomskem odelenju Generalne direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo usnjenih jermenov in dne 24. septembra za dobavo raznega stekla. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Nabava aluminijastih cevčic za vezanje žice. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 25.000 aluminijastih cevčic za spajanje žice z neposredno pogodbo na dan 12. septembra. Pogoji po din 20 — v pisarni direkcije Sv. Jakoba trg št. 2/I. nadstr., soba št. 41.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z mešanim blagom Tomaža Koseca v Ormožu. Poravnalni komisar dr. Kofan, poravnalni upravnik odvetnik dr. Kocmur. Narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 7. oktobra ob 9. Rok za oglasitev do 1. okt.

Potrjuje se prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec z mešanim blagom Teodor Müller na Muti ob Dravi s svojimi upniki, katerim plača 50% kvoto v 15 enakih zaporednih mesečnih obrokih, od katerih zapade prvi 60 dni po potrditvi poravnave.

»Službeni list«

kr. banske uprave z dne 9. septembra objavlja: Odločbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o strokovno nadaljevalnih šolah — Tolmačenje čl. 18. in 21. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov — Pravilnik Zveze zdravniških zbornic o opravljanju honorarne zdravniške službe pri bolniških skladih in o kumulaciji honorarjev — Ratifikacije raznih konvencij — Razglas o razpisu občinskih volitev v obč. Loški potok ter izpremembo župnijskih mej Sv. Miklavža nad Laškim in Sv. Marjete pri Rimskih Toplicah.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

940 — Vlaardingen (Nizozemska): doge za sode,

941 — Aleksandrija: zastopnik za stavljen les in za furnirje,

942 — Carigrad: kocke za tlakovanje iz jelovine, impregnirane s kreozolom (skupno 12.050 q v velikosti 12 x 18 cm), les za aeroplanska krila iz jesena, oreha, hrasta in jelke (vezane plošče za aeroplane), v velikosti 1,2 do 8 x 1,2 x 2,2 mm, celuloza),

943 — London: les za vezane plošče,

944 — Düsseldorf — za veliko nemško tvornico parketov išče zastopnik hrastove surove frize (25 centim. dolžine, 26 mm debeline in 7 do 10 cm širine),

945 — Beuthen: beljena sulfitna celuloza.

Deželni pridelki:

946 — Budapešta: koreninice svišča,

947 — Hamburg: posušene borovnice,

948 — Lyon: lipovo cvetje (več ton),

949 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za krompirjev škrob, fižol in druge deželne pridelke,

950 — Hamburg: lipovo cvetje,

951 — Tel-Aviv: ržena glavica (secale cornutum), žetve 1935 ali 1936,

952 — Trst: zastopniška tvrdka išče 5 vagonov čistega, presejanega, plavega maka v novih vrečah po 50 kg.

Proizvodi sadjarstva:

953 — Tel-Aviv: zastopnik za sadje,

954 — Dunaj: sveže češnje.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

955 — Dunaj: goveja čreva,

956 — Pelhrimova (C. S. R.): konjska žima, najmanj 35 centimetrov dolga,

957 — Hamburg: mezdrovina, žile, kosti, klej iz kosti,

958 — Dunaj: lahki konji za delo,

959 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za živino.

Proizvodi rudarstva:

960 — Anvers: rude: železna, manganova, kromova, cinkova, svinčena, antimonova, pirit (železni ali bakreni), pepeli: svinčeni in cinkovi),

961 — Varšava: baker in boksit,

962 — Budapešta: kromo-železna ruda (100 ton),

963 — Krakov: kompenzacijski posli, zlasti za naše rude.

Industrijski izdelki:

964 — Tunis: Združenje trgovskih zastopnikov ponuja svoje usluge članom naših izvoznikov

firm industrijskih izdelkov na tamošnjem trgu,

965 — Budapešta: odpadki od bele pločevine,

966 — Aleksandrija: igrače iz pločevine,

967 — London: eterična olja (zlasti iz konoplje in rožmarina).

Razno:

968 — Hamburg: zastopnik išče zvezo z onimi našimi izvozniki tvrdkami, ki poslujejo preko Hamburga,

969 — Berlin: zastopstvo neke kanadske tvrdke se zanima za naše izvoznike raznih proizvodov,

970 — Bagdad: dve zastopniški tvrdki želita stopiti v zvezo z našimi izvozniki. Prva se zanima za vse proizvode, ki bi jih bilo mogoče plasirati na tamošnjem trgu, druga pa se zanima za naslednje predmete: kemikalije, svinčeno tundo, mandljevo seme, trikotažo, kratko blago; gümbe, lesena kopita za čevlje, lesene pete, sukanec iz konoplje.

Opomba:

Port Said: Neka tvrdka iz Port Saída želi spraviti na naš trg egiptske proizvode ter išče zvezo z našimi uvozniki.

Doma in po svetu

Angleški kralj Edvard je iz Carigrada odpotoval v Sofijo, kjer je ostal 40 minut. Na vožnji skozi Bolgarsko je spremljal angleškega kralja kralj Boris. Iz Sofije je odpotoval angleški kralj skozi Jugoslavijo v Beograd, kjer se je ustavil nad eno uro, nato pa je odpotoval na Dunaj.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je bil v vsej Jugoslaviji praznovan na najbolj slovesen in iskren način. V Ljubljani so pripravili narodna društva slovesen obhod, ki se ga je udeležilo kljub slabemu vremenu zelo veliko ljudi. V Beogradu in Zagrebu pa je napravila posebno mogočen vpliv parada vojske, katero so obdovale velikanske množice naroda.

Ob priliki rojstnega dne kralja Petra je izšel velik vojni ukaz, s katerim je zelo mnogo oficirjev avanziralo. Za šefa generalnega štaba je bil imenovan general Neđić, dosedaj komandant naših zračnih sil, za njegovega namestnika pa general Bodi. Za prvega adjutanta Nj. Vel. kralja pa je bil imenovan general Hristić.

Z redom sv. Save I. stopnje sta bila odlikovana ban dr. Natlačen in poslanik dr. Izidor Cankar.

Dr. Maček je bil operiran na ušesu. Operacija je dobro prestal.

Konferenca zun. ministrov Male antante bo od 12. do 14. t. m. v Bratislavi.

Min. predsednik in zun. minister dr. Stojadinović je odpotoval v Bukarešto, kjer bo imel daljšo konferenco z min. predsednikom Tatarcom in novim zun. ministrom Antonescum. Iz Bukarešte odpotuje na konferenco Male antante. Za čas njegove odsotnosti ga zastopa min. dr. Korošec.

Ciril Metodova družba je imela v torek svojo letno skupščino v Mariboru. Proračun družbe za prihodnje leto je določen na 580.000 Din. Družba bo zlasti posvetila svojo pozornost Kočevju in je bil v ta namen ustanovljen poseben fond »Kočevski dinar«.

Trboveljska premožekopna družba namerava začeti izdelovati brikkete ter bo v kratkem začela s potrebnimi instalacijskimi deli. Poskusi so dali zelo dobre rezultate.

Tudi tretja licitacija za oddajo gradbenih del za zgraditev borze dela v Mostarju in Podgorici je ostala brezuspešna.

V Clevelandu v U. S. A. je bil v nedeljo slovesno odkrit spomenik pesniku in vladarju Petru Petroviću Njegušu. Slavnostni program so prenašale ameriške radijske postaje in se je oddajalo dobro slišala tudi pri nas.

Nemški turisti ne bodo mogli na jesen priti v Jugoslavijo, ker so vsi krediti, ki jih je dovolila nemška Reichsbanka za nemške turisti, ki potujejo v Jugoslavijo, že izčrpani, nove kredite pa je pripravljena dovoliti Reichsbanka samo po tako težkih pogojih, ki so za nas nesprijemljivi.

V Zenice je dospela prva velika pošiljka železne konstrukcije iz Nemčije. Prva pošiljka obsega 280 vagonov, vseh instalacij in strojev pa pride iz Nemčije za Zenico 1400 vagonov.

Delavci, ki grade unsko proggo, so začeli stavkati, ker ni podjetje Batignolles, ki gradi to proggo, hotelo izpolniti njihovih zahtev. Delavci so zahtevali uvedbo žurnega delovnika, odpravo akordnega dela, odpravo kantline, kar je še posebej značilno, in zboljšanje mezd. Najnižja meзда je bila dosedaj za 12 urno delo 17-50 din na dan.

»Jugoslavenski radnik«, glasilo JRZ delavstva, je začel izhajati v Beogradu.

Stavka tramvajskih uslužbencev v Ljubljani je trajala le en dan ter sedaj tramvaj zopet v redu vozi.

Gostivar je dobil novo električno razsvetljavo, na katero se je vse prebivalstvo veselilo že mesec. Njih veselje pa je trajalo zelo malo časa, ker je počela neka be-tonska cev in je trajala vsa razsvetljava samo 5 ur. Odrejena je preiskava.

Stalin je baje na smrt bolan ter je za njegovega naslednika že določen Vorosilov.

Leninova vdova Krupka je objavila v »Pravdi« izjavo, v kateri se izreka za Stalina ter odobrava osodbo trockistov. Arretacije trockistov se v Rusiji nadaljujejo.

Francoska vlada je sklenila, da ne bo podaljšala vojaškega službenega roka, temveč modernizirala opremo vojske, kar bo veljalo Francijo več milijard. Najkasneje v treh letih bo ta načrt modernizacije vojske izveden.

Madjarska vlada je naročila v Nemčiji 60 vojaških letal, kar je v nasprotju z določili mirovne pogodbe.

Kongres narodno socialistične stranke se je začel v Nürnbergu. K otvoritvi je poslal Hitler posebno poslanico, v kateri napoveduje uvedbo štiriletke, ki naj Nemčijo popolnoma osamosvoji na gospodarskem polju. Čeprav pa bodo Nemci čez 4 leta mogli vse, kar potrebujejo, izdelovati doma, vendar se kolonijam ne odpovedujejo.

Hitler je izdal uredbo, s katero se zelo omiljuje postopanje proti katoliški in protestantski duhovščini. Pastirsko pismo škofov pa je bilo kljub temu zaplenjeno.

Vatikan namerava predlagati Angliji, da se naseljevanje Židov v Palestini ustavi za tako dolgo, dokler ne bodo sedanji nemiri likvidirani.

Mehiška vlada je preklicala svoj sklep, da bo dobavljala madridski vladi municijo in orožje, ker bi se s tem mednarodni položaj prenevarno poostiril.

Tržna poročila

Tržne cene v Celju

dne 1. septembra 1936.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od 6—10, kravjega mesa 6—8, v ampov 5, pljuč 6, jeter 8, ledvic 10, loja 5 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 8—12, jeter 10, pljuč 8 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 12—14, pljuč 7, jeter 8, glave 7, parkljev 6, slanina 14—15, slanina soljene 15, slanina na debelo 14, sala 14-50, suhe slanine 18—20, masti 15—16, šunke 17, prekajene- ga mesa 13—16, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 10, jezika 14 din.

Drobnica: 1 kg kostrunovine din 8 do 10.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, de-

brecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranskih 26, suhih kranskih 30, 1 kom. kransjske klobase 3 do 4, 1 kg braunšviških 10, salami 42—60 din.

Klobase: 1 kg krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranskih 26, suhih kranskih 30, 1 kom. kransjske klobase 3 do 4 din 1 kg braunšviških din 10, 1 kg salami 42—60 din.

Perutnina: 1 kos, piščanec majhen 9—12, piščanec večji 12—15, kokoši 18—25, petelin 20—28, raca 15, gos 35, puran 60, domači zajec, manjši 5, domači zajec, večji 12—15 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 1-75—2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26—28, masla 20—22, bohinskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—18, polementalskega sira 24—30, sirčka 6 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4, polbelega kruha 3-60, črnega kruha 3-30, žemlja, mala 0-50, žemlja, velika 1 din.

Sadje: 1 kg jabolk 2—4, brusovnih hrušk 6, grozdja 6—8, leskev 3—6, orehov 8, luščenih orehov 26, češpelj 2—3 din.

Speceirijsko blago: 1 kg kave Portoriko 78, kave Santos 54, kave Rio 44, pražene kave 56—98, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15-50, sladkorja v prahu 16, medu 18, kavné primesi 17, riža 5-50—12, 1 liter namiznega olja 13, olivnega olja 16—30, bučnega olja 15, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta 11, 1 kg soli morske 2-75, soli kamene 3, paprike 24, sladke paprike 28, testenin 7—11 din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 2-50—3, št. 0 2-50—3, št. 2 2-40 do 2-75, št. 4 2-25—2-35, št. 5 2-10 do 2-30, št. 6 2—2-25, ržene enotne moke 2-75, pšeničnega zdroba 3-25, koruznega zdroba 2—3, pšeničnih otrobov 1-50, koruzne moke 2, ajdove moke 3—4, kaše 3-50, jesprenja 3-50, ovsenega riža 7 din.

Zito: q pšenice 170, rži 150, ječmena 170, ovsna 150, prosa 180, koruze 135, ajde 130, fižola 200 do 350, graha 1200, leče 1200 din.

Kurivo: q premoega, črni trboveljski 33—36, črni zabukovski 33 do 36, rjavi velenjski 20—22, kubični meter trdih drv 75, 100 kg trdih drv 22, kubični meter mehkih drv 60, 100 kg mehkih drv 20 din.

Krma: q sladkega sena 45, polsladkega sena 40, kislega sena 35, slame 25, prešana stane več 5 dinarjev.

Zelenjava in gobe: 1 glava solate 0-75, 1 kg endivije 0-50—0-75, zgodnega zelja 1, kislega zelja 4, ohrovt 2, karfiolja 8, kolerabe 2, 1 kom. kolerabe 0-25—0-50, 1 krožnik paradiznikov 1—1-50, kumar 1, buč 0-50, zelene paprike 4, 1 kg kumaric za vksavanje 4—5, graha v stročju 3, fižola v stročju 1-50, čebule 2, česna 8, krompirja zgodnjega 1 Din.

Radio Ljubljana

Petek, dne 11. sept. 12.00: Po naših logih in gajih (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Skladbe Alberta Ketelbeya (radijski orkester) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Vesele klavirske točke (plošče) — 20.10: Zenska ura: Gobe, II. del (dr. Ljudevit Kušar) — 20.30: Večer opernih fantazij, izvajaja radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Akademski pevski kvintet (plošče) — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, dne 12. sept. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Zadelopust (igra radijski orkester) — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Ameriški jazz-orkestri (plošče) — 20.10: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Če študent gre taborit'... Pester večer. Rokopis: Ivan Rob. Sodelujejo člani radijske igralske družine, Akademski pevski kvintet, radijski orkester in plošče — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Prenos lahke glasbe z velesejma.

Stev. 9707/II.

Nabava

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 23. septembra neposredno pismeno pogodbo za dobavo 800 kg vulkanskega, 600 kilogramov cilinder-olja in 300 kg tovozne masti. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika v Velenju, dne 4. septembra 1936.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z št. 276.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace,

journala, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Obiskovalci velesejma RIBIČI

se opozarjajo na lepo razstavo ribiških potrebščin, ki jo je razstavila največja tvrdka Jugoslavije

ANTON BEBIČ

Zagreb, Hrvojeva ul. 3 — Paviljon H, št. 287 — 289

Foto-Studio
Foto-material
Franjo Mavec
Miklošičeva cesta 6

Moderna portretna fotografija. / Fotoamaterska dela, vedno svež foto-material

Volna, svila, bombaž, nogavice, pletenine itd. itd. stalno v bogati izbiri in po najnižjih cenah v trgovini

Karl Prelog, Ljubljana

● Zidovska ulica 4 ● Stari trg 12